अथसुमंत्रंप्रत्याह ॥ भरतंचेति ॥ अभिषिच्य अभिषेचय्य ॥ ३३ ॥ राजनि दशरथे ॥ ३४ ॥ अविशेषतः शत्रुघ्नसंबंधात्कैकेय्यविशेषतः ॥ कैकेय्यविशेषेत्यर्थः एवं मममातापि कैकेय्याविशेषाद्रष्टव्येत्यर्थः ॥३५॥ अवेक्षता अंगीकुर्वता उभयोर्लोकयोरिहपरलोकयोः ॥ नित्यदा सर्वदा ॥ छांदसोदाप्रत्ययः ॥ सुखंवर्धयितुंशक्यं ते नतथावर्तस्व येनलोकद्वयेपि सुखंभवतीतिव्यंग्यं पर्यायोक्तमत्रालंकारः ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ उपचारः स्वामिभृत्योचितःसत्कारः तेननब्रूयाः ब्रूयां छांदसमेतत् ॥ अपितु

॥ १०७॥

भरतंचपरिष्वज्ययौवराज्येऽभिषिच्यच ॥ अस्मत्संतापजंदुःखंनत्वामभिभविष्यति ॥ ३३ ॥ भरतश्चापिवक्तव्योयथाराजनिवर्तसे ॥ तथामातृपुवर्तेथाःसर्वास्वेवाविशेषतः ॥ ३४ ॥ यथाचतवकैकेयीसुमित्राचाविशेषतः ॥ तथैवदेवीकौसल्याममममाताविशेषतः ॥ ३५ ॥ तातस्यप्रियकामेनयौवराज्यमवेक्षता ॥ लोकयोरुभयोःशक्यंनित्यदासुखमेधितुं ॥ ३६ ॥ निवर्त्यमानोरामेणसुमंत्रः प्रतिबोधितः ॥ तत्सर्ववचनंश्रुत्वास्नेहात्काकुत्स्थमब्रवीत् ॥ ३७ ॥ यदहंनोपचारेणब्रूयाःस्नेहादविक्लवं ॥ भक्तिमानितितत्तावद्वाक्यंत्वं क्षंतुमर्हसि ॥ ३८ ॥ कथंहित्वद्विहीनोहंप्रतियास्यामितांपुरीं ॥ तवतातवियोगेनपुत्रशोकातुरामिव ॥ ३९ ॥ सराममपितावन्मे रथंदृष्ट्वातदाजनः ॥ विनारामंरथंदृष्ट्वाविदीर्येतापिसापुरी ॥ ४० ॥ दैन्यंहिनगरीगच्छेद्दृष्ट्वाशून्यमिमंरथं ॥ सूतावशेषंस्वसैन्यंहतवीरमिवाहवे ॥ ४१ ॥ दूरेपिनिवसंतंत्वांमानसेनाग्रतस्थितं ॥ चिंतयंतोद्यनूनंत्वांनिराहाराःकृताःप्रजाः ॥ ४२ ॥ स्नेहात्विक्लवंवाक्यंब्रवीमि तद्वाक्यं भक्तिमानितिज्ञात्वा क्षंतुमर्हसीतिसंबंधः ॥३८॥ पुत्रशोकः पुत्रवियोगजःशोकः ॥३९॥ मेरथं मत्सवर्त्यरथं दूरात्दृष्ट्वा ॥ तदा दर्शनकाले सराममपि ॥ अपिःसंभावने सरामंसंभावयमानोजनः पुरीच निकटगतंरथं विनारामंदृष्ट्वा विदीर्येतापि ॥ अपिःसंभावनायां ॥ ४० ॥ सूतावशेषं हतवीरंरथं दृष्ट्वा स्वसैन्यमिव ॥४१॥ दूरेपि निवसंतं त्वां मानसेनव्यापारेणाग्रतःपुरःस्थितमिवत्वां चिंतयंत्यः रथेनागतप्रायोरामइतिचिंतयंत्यः प्रजाः जनाः अद्य एकस्यमम गमनदिने नूनंनिश्चयेन निराहाराःकृताः निराहारसंकल्पवत्यःकृताः मरिष्यंतीतियावत् ॥ ४२ ॥